

Bezpečnost práce a ochranu zdraví je třeba řešit průběžně

Historicky **první kulatý stůl s odborníky na bezpečnost a ochranu zdraví** se 6. října 2009 uskutečnil na Ministerstvu práce a sociálních věcí. Cílem akce bylo **vyměnit si poznatky z kontrol, poukázat na zjištěné nedostatky při provádění zkoušek a projednat systém udělování akreditací** pro provádění zkoušek, kterými jsou ověřovány odborné způsobilosti v prevenci rizik a k činnosti koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi. Akce se kromě zástupců **ministerstva a Státního úřadu inspekce práce** zúčastnilo také **27 držitelů akreditací**, kteří získali oprávnění na provádění těchto zkoušek.

Na kulatém stole se mimo jiné debatovalo o tom, **jak probíhají zkoušky**. V praxi se to má následovně: po získání akreditace oznámí držitel akreditace na své webové stránce, že se stal držitelem akreditace v dané odborné způsobilosti. Dále oznámí termíny zkoušek a způsob jakým zkouška, kterou se provádí vlastní ověřování odborné způsobilosti, probíhá. Zkoušku připravuje v souladu se schváleným projektem tým pracovníků uvedený v projektu. Zejména se jedná o odborného garanta, který zpracoval projekt zkoušky a garantuje jeho odbornou úroveň po celou dobu platnosti rozhodnutí o udělené akreditaci. Dalšími osobami jsou členové odborné zkušební komise, tj. minimálně předseda a další dva členové, kteří uchazečům zadávají písemný test a v ústní části zkoušky pokládají otázky, hodnotí jejich odpovědi a vyhodnocují celou zkoušku. K dalším osobám zúčastněných na zkoušce patří administrátor zkoušky zajišťující administrativní záležitosti zkoušky a další osoba, která provádí audit systému řízení zkoušky.

Po oznámení o termínech zkoušky zasílají žadatelé **vyplněné přihlášky**, popř. dotazy týkající se podmínek účasti na zkoušce a k jejímu průběhu. Žadatel o zkoušku je povinen v přihlášce uvést, a v příloze k ní doložit kopiemi dokladů splnění zákonných předpokladů pro získání odborné způsobilosti, tj. o dosaženém vzdělání (alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou) a o odborné praxi. Základní délka **odborné praxe** je alespoň 3 roky nebo 1 rok, pokud má absolvent VŠ vzdělání v bakalářském nebo v magisterském studijním programu v oblasti BOZP. Přitom je třeba zdůraznit, že se za odbornou praxi považuje doba činnosti vykonávaná v oboru, ve kterém bude fyzická osoba zajišťovat úkoly v prevenci rizik nebo činnost v oblasti BOZP. Před vlastním zahájením zkoušky jsou držitelé akreditací povinni ověřit nejen totožnost uchazeče, ale porovnat kopie dokladů o vzdělání a odborné praxi s předloženými originály. Teprve na základě splnění těchto dvou zákonných předpokladů je držitel akreditace oprávněn umožnit uchazeči účast na zkoušce. V případě úspěšně vykonané zkoušky má fyzická osoba nárok na vydání dokladu, kterým je osvědčení o získání odborné způsobilosti. Zkouška z odborné způsobilosti se skládá **opakovaně každých 5 let**.

Během diskuse mimo jiné zaznělo, že je třeba, aby se **sjednotily standardy** písemné i ústní části zkoušky (zejména počet otázek v písemném testu nebo v ústní části zkoušky), **stanovil maximální počet uchazečů** v jednom zkušebním termínu, **zadávalo zpracování písemných prací** ke zkoušce apod. Je nezbytné, aby zkušební otázky kromě souladu s platnými právními a jinými předpisy byly na patřičné úrovni a prověřily tak znalosti a

odborné předpoklady uchazečů stát se odborně způsobilými osobami. Rovněž je nezbytné dodržovat pravidla při **sestavování odborných zkušebních komisí**. Odborné zkušební komise tvoří zaměstnanci držitele akreditace nebo další odborníci z praxe. Lidé, kteří zkoušky z odborné způsobilosti v prevenci rizik úspěšně absolvují a získají odbornou způsobilost v prevenci rizik, mají u zaměstnavatele na starosti **vyhledávání, vyhodnocování rizik a navrhování nápravných opatření**. Další osoby, které získají osvědčení koordinátora BOZP na staveništi, vykonávají podle zákona č. 309/2006 Sb., v platném znění, a prováděcích právních předpisů, **činnosti při přípravě a při realizaci stavby**. Při přípravě stavby předává koordinátor zadavateli stavby a projektantovi, a pokud byl již určen též zhotoviteli stavby, informace o bezpečnostních a zdravotních rizicích, která se mohou při dané realizaci stavby vyskytnout. Při realizaci stavby je koordinátor povinen informovat všechny dotčené zhotovitele dané stavby o bezpečnostních a zdravotních rizicích, která vznikla během její realizace, upozorňovat zhotovitele na nedostatky v oblasti BOZP a vyžadovat nápravu a oznamovat zadavateli případy, kdy zhotovitelé nepřijímají neprodleně přiměřená opatření k nápravě vytýkaných nedostatků.

Akreditovaných subjektů, kterým Ministerstvo práce a sociálních věcí udělilo souhlas k provádění zkoušek z odborné způsobilosti fyzických osob v prevenci rizik nebo odborné způsobilosti koordinátora BOZP na staveništi, **je celkem 29**. **Seznam** odborně způsobilých osob a seznam držitelů akreditací uveřejňuje ministerstvo na českém Focal Pointu na adrese: www.osha.europa.eu/fop/czech-republic/cs. **MPSV kontroluje činnost držitelů akreditací**, zejména řádné vedení zkoušek, neboť na práci členů odborných zkušebních komisí a odborného garanta závisí kvalita odborně způsobilých osob, které v praxi zajišťují úkoly v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Úkolem odborně způsobilých osob je usilovat o to, aby **nedocházelo k pracovním úrazům a vést zaměstnavatele i zaměstnance ke zlepšování pracovních podmínek na pracovištích a k dodržování zásad bezpečné práce**. **Práce bez pracovních úrazů** totiž vede k **větší prosperitě zaměstnavatele, ke snížení výdajů státního rozpočtu** na řešení důsledků pracovních úrazů, popř. smrtelných pracovních úrazů a současně i **ke zlepšení osobního života zaměstnanců a jejich rodin**.

I když kulatý stůl nevyřešil všechny otázky, které byly vzneseny na zástupce ministerstva, **jednání bylo hodnoceno kladně**. **Ministerstvo práce a sociálních věcí se proto rozhodlo pořádat tyto akce pravidelně**, aby mohlo docházet k **průběžné výměně zkušeností** na úseku provádění zkoušek a udělování akreditací a aby se případné **problémy odstranily co nejdříve**. Rovněž, aby se **pozitivní zkušenosti** některých držitelů akreditací, kteří provádějí zkoušky na různých místech České republiky a vyzkoušeli již desítky a v některých případech až stovky osob, **přenášely na držitele akreditací**, kteří ještě takové zkušenosti s prováděním zkoušek nemají.

Štěpánka Filipová
vedoucí oddělení styků s veřejností
a tisková mluvčí